

Protokoll 3/2025

fört vid Fastighetsnämndens sammanträde tisdagen den 22 april 2025 kl. 16:30-16:40, Bråvallasalen, Stadshuset

Ledamöter

Clara Lindblom (V) Ordförande
Henrik Virro (M) Vice ordförande
Alma Carlsson (S)
Gustav Österman (S)
Ingela Edlund (S)
Martin Hansson (MP)
Therese Lindström (M)
Theréz Randquist (M)
Sergej Salnikov (SD)
Hansi Karppinen (L)
Frank Hojem (C)
Jimmy Gigg Lundin (S) ersätter Anders Österberg (S)
Ulf Walther (S) ersätter Emil Hrafn Stensson (S)

Ersättare

Hashim Mohamed Jama (V)
Vanja Knocke (V)
Albin Arleskär (MP)
Mats Rydelius (M)
Tomas Tetzell (M)
Vendela Magnell (M)
Julian Kroon (SD)
Lovisa Hedin (KD)

Övriga närvarande

Anders Kindberg Fastighetsdirektör
Lars Cha Avdelningschef
Olga Ekstam Avdelningschef
Camilla Silfverling Avdelningschef
Fabian Lind Nämndsekreterare

Justerare

Clara Lindblom, Henrik Virro

Datum för justering

2025-04-22

Paragraf

§7

Sekreterare

Fabian Lind

§ 7**Revidering av program för inköp. Remissvar**

FSK 2025/172

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Hansi Karppinen (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

1) Ordföranden Clara Lindblom (V), Alma Carlsson m.fl. (S), Martin Hansson (MP), vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M), Sergej Salnikov (SD) och Frank Hojem (C) föreslår (se beslutet).

2) Hansi Karppinen (L) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

1. Att programmet ges skarpare rutiner om hur staden kan stödja stadsdelsförvaltningarna i de upphandlingar som förvaltningarna ansvarar för.
2. Att staden inrättar avtalscontrollers för att säkerställa att stadens inköp och upphandlingar är både socialt och ekonomiskt hållbara.
3. Att därutöver anföra följande:

Liberalerna välkomnar revideringen av Stockholms stads program för inköp, det är ett viktigt steg i arbetet för att säkerställa att stadens resurser används ansvarsfullt och effektivt. Vi har vid upprepade tillfällen lyft vikten av att motverka välfärdsbrottslighet inom stadens verksamheter, och vi ser positivt på att dessa frågor nu ges fokus i programmet.

Stockholms stad gör årligen inköp för stora belopp, och det är avgörande att de genomförs med seriösa aktörer som följer

lagar och regler. Genom att skärpa rutinerna och ställa tydligare krav minskar vi risken för att oseriösa och kriminella aktörer får tillgång till stadens skattemedel. Det förutsätter också förbättrade kontroller och uppföljning genom hela inköpsprocessen.

Liberalerna anser att Stockholm måste ställa tydligare krav i sina upphandlingar, både initialt och löpande under hela avtalstiden när det gäller entreprenörers skyldighet att dela information. Det räcker inte med krav vid upphandlingstillfället, utan informationsdelningen måste fortsätta kontinuerligt. Vi ser också ett stort behov av att bygga upp kompetens inom avtalshantering, inte bara inom det tekniska sakområdet utan också inom juridik och uppföljning, för att kunna ställa och driva krav gentemot leverantörer på ett effektivt sätt. Här skulle Liberalernas förslag om avtalscontrollers ha en betydande roll för att motverka problemet.

Ett annat problem som måste hanteras är bristen på fungerande informationsflöden, både mellan kommuner och mellan kommunen och andra myndigheter som Skatteverket. Det är en fråga där staten har ett ansvar, men Stockholm som huvudstad måste gå före och vara pådrivande i att hitta lösningar. För oss är det självklart att den lagstiftade rollen som brottsförebyggande aktör också innebär ett ansvar att bygga strukturer, rutiner och samarbete som även fungerar i praktiken.

Vi har under senare tid blivit informerade om konkreta brister i stadens möjligheter att kontrollera entreprenörer löpande under avtalstiden, särskilt inom vissa stadsdelar. Ett exempel är inom parkskötseln, där det framkommit att leverantörer byter ut personal efter upphandling utan att detta anmäls eller där resurser saknas för att följas upp systematiskt.

Det har i flera fall varit svårt för stadsdelsförvaltningarna att säkerställa att samtliga personer som utför arbete åt staden omfattas av avtalsenliga villkor, såsom lön, arbetsvillkor och rätt till semester med mera.

Dessa brister undergräver stadens ambition om att endast göra affärer med seriösa aktörer och innebär en påtaglig risk för att offentliga medel når oseriösa eller till och med kriminella verksamheter. Det visar tydligt på behovet av skarpare krav på uppföljning och kontroll under hela avtalets löptid samt förbättrad samordning och stöd till stadsdelarna.

För att säkerställa att stadens inköpsarbete håller hög kvalitet och lever upp till kraven på sund konkurrens och rättssäkerhet, är det avgörande att beställarkompetensen inom stadens organisation förstärks. I dag finns det variationer mellan nämnder och stadsdelar vad gäller förmågan att följa upp avtal, tolka juridiska villkor och hantera komplexa entreprenader. En stärkt beställarroll är en nyckel till att förebygga välfärdsbrott och att säkerställa att skattebetalarnas pengar används på ett ansvarsfullt sätt.

Liberalerna har därför föreslagit att staden inför särskilda avtalscontrollers. Dessa ska ha kompetens att granska och följa upp avtal både ur ett juridiskt perspektiv och med fokus på ekonomisk hållbarhet. Det handlar inte bara om att säkerställa att avtalsvillkor efterlevs, utan även om att skapa en funktion som identifierar risker, brister och möjligheter till förbättring i hela inköpskedjan. Genom att professionalisera uppföljningen av avtal kan vi minska risken för att oseriösa leverantörer får fäste i stadens verksamheter och stärka kvaliteten i de tjänster som stockholmare får ta del av.

Exemplet ovan med bristande uppföljning inom parkskötsel visar tydligt varför det behövs stärkt beställarkompetens och en mer professionell avtalsuppföljning. När personal byts ut utan kontroll och avtalade villkor inte följs upp, riskerar vi att välfärdsmedel hamnar hos aktörer som inte lever upp till stadens krav. Här kan en funktion som avtalscontroller göra verklig skillnad genom att systematiskt följa upp avtal och säkerställa att varje leverantör levererar enligt överenskommelse.

Slutligen för att effektivt stävja välfärdsbrottslighet krävs också skärpta rutiner kring jäv och korrupcion. Det är avgörande att stadens inköpsarbete genomsyras av transparens och att varje beslut fattas på objektiva grunder. Genom tydligare riktlinjer, utbildning och obligatorisk kontroll i riskutsatta delar av verksamheten kan vi minska risken för otillbörliga relationer och säkerställa att stadens resurser används på ett hederligt och rättssäkert sätt.

Beslutsgång

Ordföranden Clara Lindblom (V) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Clara Lindblom (V), Alma Carlsson m.fl. (S), Martin Hansson (MP), vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M), Sergej Salnikov (SD) och Frank Hojem (C).

Ersättaryttrande

Lovisa Hedin (KD) lämnar ersättaryttrande enligt följande:

Stadens inköp och upphandlingar ska utformas ändamålsenligt utifrån respektive förvaltnings behov för att utföra kommunala kärnuppdrag. Varje skattekrona ska ge så stor nytta som möjligt. Samtidigt kan inköp användas som verktyg i omställningen till en mer hållbar stad i den mån upphandlade entreprenörer kan erbjuda ekonomiskt försvarbara alternativ på en välfungerande, konkurrenssatt marknad.

Kristdemokraterna välkomnar att styret inkluderar beredskapsfrågor som del av det reviderade programmet för inköp. Vi är däremot fortsatt mycket kritiska till att inköp och upphandlingar systematiskt – och i allt större grad – utformas med målsättningen att vara drivande i omställningen av marknaden med detaljkrav på produkter som inte finns på en fungerande marknad. Målet måste åter bli att tillgodose stockholmarna kvalitet för sina skattekonor. Likaså anser vi att sysselsättningskrav vid upphandling istället ska utformas som frivilliga önskemål eftersom det knappast kan anses vara ett kommunalt kärnuppdrag att diktera entreprenörers rekryteringsprocesser eller anställningsavtal. Det är inte bara kostnadsdrivande utan snedvrider även konkurrensen vilket de återkommande problemen med allt för få anbud är facit på.

Handlingar i ärendet

- FSK 2025/172-2 (Godkänd - R 1) Revidering av program för inköp. Remissvar
- FSK 2025/172-1.2 Bilaga 1 Stockholms stads program för inköp

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Clara Julia,Lindblom	2025-04-23
Henrik Olov,Virro	2025-04-23